

בית המדרש "תורת דוד"
ע"ש הגה"צ רבי דוד בר חן זצ"ל - רבה של שדרות,
והרבנית רות בר חן ע"ה

"תורת דוד"

השיעור השבועי

פרשת קורח

תשפ"ד

(שנה ז', גליון מס' 347)

שיעורי הרב אליהו בר חן
e0527191965@gmail.com | 052-719-1965

פרשת קורח התשפ"ד

"אל תפרש מן הצבור" (ב')

א. "ויאמר משה אל קרח, אתה וכל עדתך - היו לפני יהוה אתה וזהם, ואהרן, מחר. וקחו איש מחבתו, ונתתם עליהם קטרת, והקרבתם לפני יהוה איש מחבתו, חמשים ומאתים מחבת, ואתה ואהרן איש מחבתו. ויקחו איש מחבתו, ויתנו עליהם אש, וישימו עליהם קטרת, ויעמדו פתח אהל מועד, ומשה ואהרן, (במדבר, טז, טז - יח)."

"ויאמר משה אל אהרן, קח את המחבת, ותן עליה אש מעל המזבח, ושים קטרת, והולך מהרה אל העדה וכפר עליהם, כי יצא הקצף מלפני יהוה, החל הנגף. ויקח אהרן כאשר דבר משה, וירץ אל תוך הקהל, והנה החל הנגף בעם, ויתן את הקטרת, וכפר על העם. ויעמד בין המתים ובין החיים, ותעצר הפנגפה", (במדבר, יז, יא - יג).

ב. ידוע מדברי רבינו האר"י זיע"א¹ :

שלעתיד לבוא, יעלה קורח ויפרח,

וכפי שנרמז בפסוק², "צדיק כתמב יפרח", שהוא סופי תיבות קורח.

וזה לשון קודשו:

"צדיק כתמב יפרח' - סופי תיבות 'קרח',

רמז, שעתיד לפרוח בימי שמואל הנביא, הבא מבני בניו של קרח³.

¹ "ליקוטי תורה" (תהלים, צב).

² תהלים, צב - יג.

³ וכפי שדרשו רבותינו ז"ל בפרשתן (במדבר רבה, פרשה יח, ח):

"וקרח שפקח היה, מה ראה לשטות הזו?"

אלא, עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה עומדת הימנו,

ו-יתרו, הוא גם כן מ-קין,

וזוהו ⁴, וַיִּרְא אֶת הַקִּינִי, שהוא יתרו סוד קין.

וזוהו ⁵, יְכִי שְׁבַעַתִּים יָקָם קַיִן,

יָקָם, ראשי תיבות - יְתָרו קָרַח מְצָרִי ⁶.

שְׁמוּאֵל - שְׁשָׁקוּל כְּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, שְׁנָאֲמַר (תהילים, צט' - ו'), 'מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכַהֲנֵי, וְשְׁמוּאֵל בְּקִרְאֵי שְׁמוֹ' ...

אמר, אֶפְשֶׁר הַגְּדֵלָה הַזֶּה עֲתִידָה לַעֲמֹד מִמֶּנִּי, וְאֵנִי אָדָם?!

וְלֹא רָאָה יִפְהָ, לְפִי שְׁבַנְיוֹ עָשׂוּ תְּשׁוּבָה וְעוֹמְדִין מִהֶן."

⁴ במדבר, כד' - כא'.

⁵ בראשית, ד' - כד'.

⁶ רבותינו המקובלים זיע"א, ובראשם רבינו בחיי בפירושו עה"ת (בראשית, ד' - כה'), האריכו לבאר:

כי משה רע"ה, היה גלגול של שת והַבֵּל,

וראשי התיבות של משה, הוא, מֶשֶׁה שֶׁת הַבֵּל.

והנה, כתב הגה"ק רבינו ישראל סרוג זיע"א (בספרו הקדוש "לימודי אצילות", סוד הצמצום, חלק ראשון):

"ודע, כי קין נתגלגל עיקר נשמתו ביתרו, ורוחו בקרח, ונפשו במצרי,

זוה שאמר הכתוב (בראשית, ד' - טו'), 'שְׁבַעַתִּים יָקָם קַיִן' -

ראשי תיבות, יְתָרו קָרַח מְצָרִי.

המצרי - הרגו משה.

לקרח - נתקנא, עד שנבלע.

ויתרו - התקין עצמו, ונתן למשה צפורה בתו לאשה, שהיא היתה מתאומתו, שבעבורה הרג קין להבל ...

ורמז לזה, שיתרו עיקר נשמתו של קין אחיו של הבל - שהוא משה, והוא שנאמר (שמות, יח' - ו'), 'אֲנִי

חַתָּנְךָ יִתְרוֹ, ראשי תיבות אַתִּי."

ובענין זה, נציין את מה שכתב הרב חיד"א זיע"א (בספרו הקדוש "דבש לפי", מערכת א', סעיף כט' -

"אלישע") משמו של רבינו האר"י זיע"א:

"אלישע, היה הטוב שבקין,

כלפי שבקין נאמר (בראשית, ד' - ה'), 'וְאֵל מִנְחָתוֹ לֹא שָׁעָה'.

לכך נקרא אלישע, כלומר אלי-שע, כלומר שָׁעָה."

לכן אמר בלעם ⁷, 'אוי מי יחיה משמו אל',
פירוש - קרח הבא מקין, עתיד להחיות ולפרוח, על ידי שמואל הנביא".
ובביאור העניין, כתב מו"ר הגה"צ רבי שבתי שעפטיל וייס שליט"א ⁸, משמו של
הרה"ג אברהם יודלביץ שליט"א:
דהנה, ידוע ש"הלבנון", הוא בית המקדש, באשר הוא מלבין עוונותיהם של
ישראל ⁹,
ובית המקדש, היו עשוי מעצי ארזים ¹⁰.
וכמו כן, "אָרְז", משמעותו גם "דָּלֶת",
וכמאמר הכתוב ¹¹, "וְאִם דָּלֶת הִיא, נָצוּר עָלֶיהָ לֹחַ אָרְז".
וממילא, פירוש הפסוק ¹², "צַדִּיק כְּתֹמֵר יִפְרָח, כְּאֶרֶז בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה", כך הוא:
"צַדִּיק כְּתֹמֵר יִפְרָח" - היינו, מתי קורח יעלה ויפרח?
"כְּאֶרֶז בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה" - היינו, כאשר יעלו שערי בית המקדש יחד עם קורח.
והנה, במסכת קידושין ¹³, מצינו:

ובהגהות בעל "בני יששכר" (שם), כתב:

"כמדומה, שראיתי, שהשונמית היתה גלגול חוה - 'אִשָּׁה גְדוּלָה' (מלכים ב', ד' - ח'),

ויש לומר לפי זה -

להיות שקין הרג את בנה, לכך בכאן אלישע החיה את בנה.

והשם יתברך יודע".

⁷ במדבר, כד' - כג'.

⁸ בספרו הנפלא "משבצות זהב" על הנ"ך (שמואל א', ב' - ט'. עמ' נט', הערה לג').

⁹ "אבות דרבי נתן", פרק כה'.

¹⁰ שמואל ב', ה' - יא'.

¹¹ שיר השירים, ח' - ט'.

¹² תהילים, צב' - יג'.

"חמשה בני סמכי, הוה ליה לאבימי בחיי אביו.
וכי הוה אתא רבי אבהו, קרי אבבא, רהיט ואזיל ופתח ליה, ואמר -
אין אין, עד דמטאי התם.
יומא חד, אמר ליה אשקיין מיא,
אדאייתי ליה, נמנס.
גחין, קאי עליה עד דאיתער.
איסתייעא מילתיה - ודרש אבימי¹⁴ מזמור לאסף"¹⁵.
ובביאור הדרשה, כתב רש"י הקדוש:
" 'מְזֹמֵר לְאֶסֶף, אֶלֶהִים בָּאוּ גוֹיִם בְּנַחֲלָתָךְ וְגוֹי¹⁶, קִינָה לְאֶסֶף מִיִּבְעֵי לִיה¹⁷ ?
וְדַרְשׁ כֵּךְ -

¹³ לא' ע"ב.

¹⁴ תהילים, עט' - א'.

¹⁵ וביאור המעשה, כך הוא:

לאמורא אבימי, היו חמשה בנים שנסמכו להוראה, עוד בחיי אביו רבי אבהו.
ועם כל זאת, בכל פעם שהיה אביו רבי אבהו ניצב על דלתו וקורא לו, היה רבי אבהו אומר לו -
"כן אבא, כן אבא", עד שהיה מגיע לפתח הדלת.
יום אחד, אמר לו אביו השקיני מים,
ועד שהוא הביא לו את המים, נרדם אביו.

ובכל זאת, נשאר אבימי גחון על הקרקע עם המים, עד שאביו יתעורר.

ובשכר הדבר, זכה אבימי, לדרוש את המזמור (תהילים, עט' - א'), "מְזֹמֵר לְאֶסֶף".

¹⁶ "מְזֹמֵר לְאֶסֶף, אֶלֶהִים בָּאוּ גוֹיִם בְּנַחֲלָתָךְ, טְמְאוּ אֶת הַיְכָל קִדְשְׁךָ, שָׂמוּ אֶת יְרוּשָׁלַם לְעַיִם".

¹⁷ דהיינו:

שנתקשה בזה אבימי, מפני מה אמר אסף "מזמור", על חורבן בית המקדש,

והלא, על דבר שכזה, היה מן הראוי לומר קינה?

שאמר אסף שירה, על שכילה הקדוש ברוך הוא חמתו בעצים ואבנים שבביתו, ומתוך כך, הותיר פליטה בישראל.

שאלמלא כך, לא נשתייר משונאי ישראל שריד¹⁸.

וכן הוא אומר¹⁹, 'כָּלָה ה' אֶת חַמָּתוֹ ... וַיִּצֵּת אֵשׁ בְּצִיּוֹן'."

אולם, בעלי ה"תוספות", הביאו בזה פשט אחר:

"שאסף אמר שירה, על שטבעו בארץ שְׁעָרֶיהָ.

משל לשפחה -

שהלכה לשאוב מים מן הבאר, ונפל כדה לבאר, והיתה מצטערת ובוכה,

עד שבאתה שפחת המלך לשאוב, ובידה כלי של זהב, ונפל אותו כלי שם.

התחילה הראשונה לשורר,

ואמרה, עד עכשיו לא הייתי סבורה שיוציא שום אדם כדי שהוא של חרס מן

הבאר שאינו נחשב,

ועכשיו, מי שיוציא אותו של זהב, יוציא כדי עמו.

כך בני קרח שהיו בלועים, כשראו שטבעו בארץ שְׁעָרֶיהָ, אמרו שירה.

אמרו, מי שיוציא השערים, יוציא גם אותנו.

לכך אמר אסף 'מזמור', שהוא ממשפחת קרח."

והנה, משל זה, הובא בדברי ה"תנא דבי אליהו"²⁰, באופן מעט שונה. וכדלהלן:

" 'מְזֻמֹּר לְאַסָּף, והלא אינו אלא בכי לאסף?

'קינה לאסף', 'נהי לאסף'²¹ ?

¹⁸ והוא בלשון "סגי נהור".

¹⁹ איכה, ד' - יא'.

²⁰ רבה, פרק כח'.

²¹ דהיינו:

שנתקשה בזה בעל המדרש, מפני מה אמר אסף "מזמור", על חורבן בית המקדש,

מה תלמוד לומר 'מִזְמוֹר לְאַסָּף'?

מלמד, שהיה אסף ונביאים שמחין בו בדבר.

משלו משל, למה הדבר דומה -

לבת עניים, שהלכה למלאות מים מן הבור, ונפסק דלי של חרס, ונפל לתוך הבור,

והיתה בת עניים בוכה ומצווחת.

באתה בת המלך למלאות מים מן הבור, ונפסק דלי של זהב ונפל לתוך הבור.

הייתה בת עניים שמחה ומרקדת.

אמרו לה, עד עכשיו את בוכה ומצווחת, ועכשיו את שמחה ומרקדת!?

אמרה להן, מי שמעלה דלי של זהב הוא מעלה דלי של חרס!

כך אסף ונביאים, כיון שראו שעתידין שערי ירושלים לִבְנוֹת,

שנאמר ²², 'טָבְעוּ בְּאֶרֶץ שְׁעָרֶיהָ',

מיד היה אסף ונביאים שמחין בו בדבר!

אמר אסף, מי שעתיד לבנות את ירושלים, הוא יעלה את אבי אבא מן הקרקע!"

והדבר צריך ביאור:

שכן, דווקא באותו המשל, יש לשפחה לשמוח שמחה גדולה, משום ששני הכלים

נמצאים באותו הבור.

ברם, בדברי אסף, אין הדבר דומה,

שכן, בני קורח נמצאים באדמת המדבר, ואילו שערי בית המקדש טבעו באדמת

ירושלים?

ג. במעלת "פיטום הקטורת" ואמירתה, כתב הגה"ק בעל "באר משה" זיע"א

²³. כדלהלן:

הלא, על דבר שכזה, היה מן הראוי לומר נהי וקינה?

²² איכה ב' - ט'.

א. כתב ה"זוהר הקדוש" 24 25 :

דָּבָר זֶה, גְּזָרָה עוֹמֶדֶת לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שֶׁכָּל מִי שֶׁמְסַתֵּפֵל וְקוֹרָא בְּכָל יוֹם אֶת מַעֲשֵׂה הַקְּטָרֶת,
יִנְצַל מִכָּל הַדְּבָרִים הָרָעִים וְכַשְׂפֵי הָעוֹלָם, וּמִכָּל הַפְּגָעִים הָרָעִים, וּמִהַרְהוּר רַע
וּמִדִּין רַע וּמִמּוֹת, וְלֹא יִנָּזֵק כָּל אוֹתוֹ יוֹם, שֶׁלֹּא יִכּוֹל הַצַּד הָאֲחֵר לְשַׁלֵּט עָלָיו,
וְצָרִיךְ שְׂיִכּוֹן בּוֹ.

ב. עוד כתב ה"זוהר הקדוש" 26 27 :

חֲבִיב הוּא מַעֲשֵׂה הַקְּטָרֶת, שֶׁהוּא נִכְבָּד וְחֲבִיב לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹתֵר מִכָּל
הָעֲבוֹדוֹת וְהַרְצוֹנוֹת שֶׁל הָעוֹלָם.
וְאִף עַל גַּב שֶׁהַתְּפִלָּה מַעֲלָה מֵהַכֹּל, מַעֲשֵׂה הַקְּטָרֶת הוּא נִכְבָּד וְחֲבִיב לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא ...

אֶת הַתְּפִלָּה, תִּקְנוּ בְּמִקּוֹם קְרִבְנוֹת שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים,
וְכָל אוֹתָם קְרִבְנוֹת שֶׁהָיוּ עוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל, אֵינָם חֲשׁוּבִים כְּמוֹ הַקְּטָרֶת ...
קְטָרֶת עוֹשָׂה יוֹתֵר, מִתְקַנֶּת וְקוֹשֶׁרֶת קְשָׁרִים, וְעוֹשָׂה אֹר יוֹתֵר מֵהַפֶּל.
וְלָכֵן, צָרִיכִים לְהַקְדִּים מַעֲשֵׂה הַקְּטָרֶת לְתִפְלָה בְּכָל יוֹם וְיוֹם,
לְהַעֲבִיר הַזְהָמָה מֵהָעוֹלָם, שֶׁהִיא תִקּוּן שֶׁל הַפֶּל בְּכָל יוֹם וְיוֹם,
כְּמוֹ שֶׁאוֹתוֹ קְרָבָן חֲבִיב, שֶׁמְרַצָּה בּוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

ג. עוד כתב ה"זוהר הקדוש" 28 29 :

²³ פרשת "כי תשא", מאמר שני "מעלת הקטורת", עמודים תתפח'-תתפט'.

²⁴ חלק ב', דף ר"ח' ע"ב.

²⁵ בתרגום ללשון הקודש.

²⁶ חלק ב', דף ר"ט' ע"א.

²⁷ בתרגום ללשון הקודש.

²⁸ חלק ג', דף רכ"ד' ע"א.

ואין המבטל מות בעולם כמו קטרת, שהיא קשור הדין ברחמים עם ריח ניחוח
באף.

תרגום של קשר, קטירו ...

מי שיאמר פטום הקטרת אחר "תהלה לדוד", מבטל מות מן הבית.

ד. כתב המהרח"ו זיע"א, בספרו הקדוש "פרי עץ חיים" ³⁰ :

"ועניין יא' סמנים, הוא, כי יש י' קליפות דוגמת י' דקדושה ...

והנה, יש י' ספירות דקליפה, ועוד כח אחד של הקדושה המְחִיָּה אותה, והם יא'.

כי אלו ה-י' ספירות דעשיה, עם אותו הכח של הקדושה המְחִיָּה י' ספירות
דקליפה, הם יא' סמני הקטורת.

וכשאנו מסלקין הכח המְחִיָּה אותם, אז אותן י' ספירות דקליפה נשארים מתים,
ואין להם חיות.

וזהו הטעם שהקטורת מבטל מותנא, כי הוא שממית המלאך המוות, ואין לו עוד
חיות, ואין בו כח להמית אחר כך.

ולכן אנו אומרים אותו קודם כל תפילה בשחרית ובמנחה ³¹ .

אך בערבית, שהוא לילה, אין בנו כוח.

לכן, בזמן המגיפה, חלילה וחס, נוהגין לומר, וטוב הוא.

ומורי זלה"ה, היה נוהג בזמן המגיפה לאומרו אחר חצות לילה, כי אז נכנעת
ממשלתו,

ובפרט אם יאמרו י' אנשים ביחד, ויהיו יראי ה'.

²⁹ בתרגום ללשון הקודש.

³⁰ שער עולם העשיה, פרק ד'.

³¹ שו"ע או"ח, (סימן א', סעיף ט').

רמ"א או"ח, (סימן קלב', סעיף ב').

ולפי שכוונתינו להעלות העולמות, ולכן, בכל תפילה אנו אומרים אותו קודם, כדי שלא יעלו עם העולמות.

וכן אחר תפילת שחרית אנו אומרים הקטורת, כדי שלא יינקו מן השפע היורד".

עוד בעניין זה, כתב רבינו הרי"ח הטוב זיע"א ³² :

ש-יא' סממני הקטורת, הם מְכַוְנִים כנגד אותיות ו'-ה', משם הוי"ה ברוך הוא.

והכהן המקטיר אותם, יש בידו טו' פרקים ^{33 34}, והם מְכַוְנִים כנגד אותיות י'-ה', משם הוי"ה ברוך הוא.

וממילא, נוצר בזה שם הוי"ה במילואו, ובאים הרחמים לעולם.

ואפשר, שלפיכך סבר רבינו זיע"א ³⁵, שבעת אמירת "פיטום הקטורת", יש למנות את יא' הסממנים באצבעותיו. ודוק.

³² בספרו הקדוש "בן איש חי - דרשות", סוף פרשת "שלח".

³³ היינו:

יד' קשרי האצבעות, ומרכז כף היד.

³⁴ עיין מה שכתבנו בהערה הקודמת.

ועיין עוד מה שכתב רבינו זיע"א בספרו הקדוש "כתר מלכות" (אות קצד):

"כאשר יברכו הכהנים ברכת כהנים, שהם, חמש עשרה תיבות. מן 'יברכך', עד 'שלום',

תמנה התיבות אשר תשמע מפיהם, באצבעותיך,

ויש באצבעות, ארבעה עשר פרקים, ועם פרק הכף - הם חמשה עשר.

וככה תעשה -

בתיבת 'יברכך', תתפוס פרק ראשון דגודל,

ובתיבת 'השם', תתפוס בפרק שני,

ובתיבת 'וישמרך', תתפוס בפרק ראשון, שבאצבע השנית,

וכן על זה הדרך, בכל הפרקים,

ובתיבת 'שלום', תתפוס פרק כף היד -

ותכווין, שהשם יתברך, ברחמיו, יברך את מעשה ידיך".

ד. בפיוט לסעודה שלישית - הנקרא בשם "בְּנֵי הַיְכָלָא", כתב רבינו האר"י זיע"א:

"בְּנֵי הַיְכָלָא דְכְסִיפִין, לְמַחְזִי זִיו דְזַעִיר אַנְפִין ³⁶,
יְהוֹן הָקָא, בְּהַאי תַּבְּקָא, דְבִיָּה מְלַקָּא בְּגִלוּפִין ³⁷,
צְבוּ לְחַדָּא, בְּהַאי וְעַדָּא, בְּגוּ עִירִין וְכָל גְּדַפִין ³⁸,
חֲדוּ הַשְׁתָּא, בְּהַאי שְׁעַתָּא, דְבִיָּה רַעְוָא וְלִית זַעֲפִין ³⁹,
קְרִיבוּ לִי, חֲזוּ חִילִי, דְלִית דִּינִין דְתַקִּיפִין ⁴⁰,
לְבַר נְטָלִין, וְלֹא עֲאֲלִין, הֲנֵךְ פְּלִבִין דְחַצִּיפִין ⁴¹,
וְהָא אַזְמִין, עֵתִיק יוֹמִין, לְמַצְחָא עַדִי יְהוֹן חַלְפִין ⁴²,

³⁵ בספרו הקדוש "בן איש חי", (שנה ראשונה, פרשת "מקץ", אות ח').

³⁶ ותרגום דבריו הקדושים, כך הם:

בני ההיכל המשתוקקים, לראות את הזיו של "זעיר אנפין".

³⁷ ותרגום דבריו הקדושים, כך הם:

יהיו כאן, בזה השולחן, שבו המלך בשמחה וחדווה.

³⁸ ותרגום דבריו הקדושים, כך הם:

התחברו לאֶחָד, בזה הוועד, בין מלאכים ובעלי כנפיים.

³⁹ ותרגום דבריו הקדושים, כך הם:

שמחו עכשיו, בשעה זו, שבה יש רצון ואין כעס.

⁴⁰ ותרגום דבריו הקדושים, כך הם:

קָרְבוּ אֵלַי, רְאוּ אֶת כּוּחִי, שֵׁאִין דִּינִים חַזְקִים וְתַקִּיפִים.

⁴¹ ותרגום דבריו הקדושים, כך הם:

לְבַחוּץ הֵם נִלְקָחִים, וְלֹא נִכְנָסִים, אוֹתָם כְּלָבִים חַצּוּפִים.

⁴² ותרגום דבריו הקדושים, כך הם:

וְהֵרִי אַזְמִין, אֶת עֵתִיק הַיָּמִים, לְמַצַּח עַד שִׁהְיוּ חוֹלְפִים.

רְעו דִּילָהּ, דְּגַלִּי לִיהּ, לְבַטְלָא בְּכָל קְלִיפִין ⁴³,

יְשׁוּגֵי לֹון, בְּנוֹקְבֵיהוֹן, וַיִּטְמְרוּן בְּגוֹ כַפִּין ⁴⁴,

אַרִי הַשְׁתָּא, בְּמִנְחָתָא, בְּחֻדְתָּא דְזַעִיר אַנְפִין ⁴⁵."

והנה, על הפיוט הנשגב הלזה, כתב רבינו הרי"ח הטוב זיע"א ⁴⁶ :

"הפיוט של בני היכלא דכסיפין, שסידר רבינו האר"י ז"ל לסעודה זו,

שמעתי שיש חסידים נמנעים לאומרו מחמת הפחד, שנזכר בו דברים כנגד

הקליפות, ואומרים שְׁיִרְאִים להתגרות בקליפות,

ורבינו האר"י ז"ל - המחבר הפיוט, שאני, דרב חיליה.

ונראה לי -

דהנהוג לאומרו, לא יבטל מנהגו, ורק יזהר לומר מן פסוק 'קְרִיבו לִי' וכו' בלחש

ממש, עד פסוק 'אַרִי הַשְׁתָּא',

וכשיתחיל בפסוק 'אַרִי הַשְׁתָּא', יגביה קולו,

והכי עדיף, ואין בזה מיחוש.

ואנחנו אין נוהגים לאומרו כלל."

ומבואר :

דעל אף שחייב האדם לגבור על יצרו הרע אשר הוא בבחינת כלב, ולהכניעו,

אין הדבר מוֹרָה היתר להתגרות בו כלל ועיקר,

⁴³ ותרגום דבריו הקדושים, כך הם:

רצון שלו, שנגלה אותו, ונבטל את כל הקליפות.

⁴⁴ ותרגום דבריו הקדושים, כך הם:

ישים אותם, בחוריהם, ויתחבאו בתוך סלעים.

⁴⁵ ותרגום דבריו הקדושים, כך הם:

הרי עכשיו, בשעת המנחה, בשמחתו של זעיר אנפין.

⁴⁶ בספרו הקדוש "בן איש חי" (שנה שניה, פרשת "חיי שרה", אות יג').

שכן, דבר זה עלול להזיקו, ולטורדו מן העולם, חלילה וחס.

ה. על מאמר הכתוב בפרשתן⁴⁷, "וַיִּקַּח קָרַח, בֶּן יִצְחָר בֶּן קָהָת בֶּן לֵוִי, וַדָּבָן וַאֲבִירָם בְּנֵי אֶלְיָאָב, וְאוֹן בֶּן פִּלֵּת בְּנֵי רְאוּבֵן", כתב הגה"ק בעל "שם משמואל" זיע"א⁴⁸ :

⁴⁹ אמרו רבותינו ז"ל⁵⁰, שלקח מקח רע לעצמו.

ובליקוטי התורה מהאר"י ז"ל, איתא, שנתעבר בו רוח קין, מצד הרע.
ויש לפרש -

דהנה מצינו במדרש⁵¹, קין ראש להורגים,

ומשמע, שהיתה מהותו רציחה ביותר, והוא היה עיקרו של רציחה.

והנה, כבר אמרנו, שטעם הדבר, שנקראת רציחה בשם "שפיכת דמים", ואפילו חונקו שלא יצא ממנו דם,

וכמו שאמרו רבותינו ז"ל⁵², על מאמר הכתוב⁵³, "וַאֲפֹאֶת דְּמֹמְכֶם לְנַפְשֵׁיכֶם",
"להביא את החונק עצמו",

שהטעם הוא, משום דאיתא ב-"עץ חיים"⁵⁴, שרביעית דם שבאדם, הוא ממוצע
בין גוף לנפש,

והרוצח, המפריד בין גוף לנפש, הוא מסלק את החיבור,

⁴⁷ במדבר, טז' - א'.

⁴⁸ בפרשתן, שנת תרעג'.

⁴⁹ דבריו הקדושים הובאו בכאן במעט שינויי לשון, ובהרחבת הדברים, למען ירוצו עיני הקורא בהם.

⁵⁰ סנהדרין, קט' ע"ב.

⁵¹ פתיחתא דאסתר רבה.

⁵² בראשית רבה, פרשה לד', ג'.

⁵³ בראשית, ט' - ה'.

⁵⁴ שער אבי"ע.

והוא היפוך ממהות הדם, ועל כן יאות לכנותו בשם "שפיכת דמים".

והנה, קין, הוא מלשון קנין,

וכמאמר הכתוב ⁵⁵, "קִנִּיתִי אִישׁ אֶת ה'",

וקין, חשב בעיני עצמו, כי הוא לבדו קנין בעולם, ואין זולתו,

והוא, היפוך ממידת ההתכללות.

כי עניין ההתכללות איש בזולתו, נצמח, כאשר רואה האדם את עצמו חסר,

ואין לו השלמה, אלא על ידי זולתו.

וקין, שראה את עצמו שהוא לבדו קנינו של העולם, ואפס זולתו, הוא היפוך

מעניין ההתכללות.

ועניין ההתכללות, הוא בכל דבר,

באיש הפרטי, בין המוח ללב,

ובאישים המתפרדים, לעשותם ככלל אחד וציבור אחד.

וכן הוא עניין ההתכללות של עליונים ותחתונים, וגוף בנפש.

ועל כן, היתה מהותו של קין, רציחה ושפיכות דמים,

שהיא היפוך ממידת ההתכללות, של גוף ונפש, ושל עליונים ותחתונים.

1. עוד כתב רבינו זיע"א:

⁵⁶ והנה, להיפוך מזה לגמרי, מן הקצה אל הקצה, היא מידתו של אהרון הכהן.

שכן, קין, חשב בעיני עצמו, שהוא לבדו קנין בעולם, ואפס זולתו,

ומאידך, על אהרון הכהן נאמר ⁵⁷, "מֵה הוּא כִּי תִלְיֵנו עָלָיו" - "וְנִחַנוּ מֵה" ⁵⁸.

⁵⁵ בראשית, ד' - א'.

⁵⁶ דבריו הקדושים הובאו בכאן במעט שינויי לשון, ובהרחבת הדברים, למען ירוצו עיני הקורא בהם.

⁵⁷ במדבר, טז' יא'.

⁵⁸ שמות, טז' - ז'.

והנה, על מאמר הכתוב ⁵⁹, "וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה, וַיִּפֹּל עַל פְּנָיו", כתב הרמב"ן -
**אבל אהרון, במוסרו וקדושתו, היה כמחריש,
 ומודה שמעלת קורח גדולה ממעלתו,
 אבל הוא עושה כדבר משה, ומקיים גזירת מלך.
 והנה, מהותו של קִין, היתה, רציחה ושפיכות דמים,
 שהוא היפוך ממידת ההתכללות.**
**ומאידך, מהותו של אהרון הכהן, היתה "שלום", לעשות שלום בין איש לרעהו
 ובין איש לאשתו,
 והניח דרגין שלו, שהיה איש מרכבה,
 והיה מתחבר עם כל אחד ואחד מישראל, "אוהב את הבריות, ומקרבן לתורה" ⁶⁰.
 על כן, כמו שְׁקִין היה ראש לרוצחים ⁶¹, להפריד בין העליונים לתחתונים,
 לעומתו היה אהרון הכהן, כהן גדול, לחבר עליונים ותחתונים, שהוא תכלית
 ההתכללות.
 ושורש הכל, שְׁקִין היה קִין ויש בעיני עצמו, ואהרון היה שפל בעיני עצמו.
 וידועין דברי האר"י ז"ל -
 שמה שאמר משה רע"ה לאהרון הכהן ⁶², "למה אתה בוש? - לכך נבחרת!",
 היינו, "משום שאתה בוש - לכך נבחרת". והדבר כמבואר.**

ז. עוד כתב רבינו זיע"א:

⁵⁹ במדבר, טז - ד'.

⁶⁰ אבות, פ"א מי"ב.

⁶¹ פתיחתא דאסתר רבה.

⁶² כן כתב רש"י הקדוש, על מאמר הכתוב (ויקרא, ט' - ז'), "ויאמר משה אל אהרון, קרב אל המזבֵּחַ, ועשה
 את חטאתך ואת עלתך, וכפר בעדך ובעד העם, ועשה את קרבן העם וכפר בעדם, כאשר צוה יהוה".
 ומקור דבריו, הוא ב"תורת כהנים", (פרשת "שמיני").

⁶³ דהנה, על מאמר הכתוב בפרשתן ⁶⁴, "ויחור למשה מאד, ויאמר אל יהוה, אל תפן אל מנחתם, לא חמור אחד מהם נשאתי, ולא הרעתי את אחד מהם", דרשו רבותינו ז"ל ⁶⁵ -

"היה צריך למקרא לומר, 'אל תפן אל עבודתם', מהו 'אל מנחתם'?
כך אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא, רבונו של עולם, יודע אני, שיש לאלו חלק באותה מנחה שהקריבו,
שנאמר ⁶⁶, 'מלבד עלת התמיד ומנחתה',
והיתה של כל ישראל קרבה ⁶⁷,
הואיל ופרשו אלו מבניך, אל תסתכל בחלקם,
תניחנו האש, ואל תאכלנה".
והנה, יש להבין -

למה באמת פרט משה רע"ה את עניין המנחה, יותר מכל הקרבנות,
והלא, לכאורה היה לו לומר, "אל עבודתם", והיה הכל בכלל?
אלא, שדבר זה יובן, על פי מה שאמרנו במקום אחר ⁶⁸ -
שעניין "קרבת מנחה", היא לכפרת הנפש,
ואף שאין לנפש הצומחת שום השתוות לנפש האדם ⁶⁹, ואין שייך לומר בה ⁷⁰ -
"תבוא הנפש, ותכפר על הנפש", כמו שאנו אומרים בקרבן מבעלי חיים ⁷¹,

⁶³ דבריו הקדושים הובאו בכאן במעט שינויי לשון, ובהרחבת הדברים, למען ירצו עיני הקורא בהם.

⁶⁴ במדבר, טז' - טו'.

⁶⁵ במדבר רבה, פרשה יח', י'.

⁶⁶ במדבר, כט' - יט'.

⁶⁷ פירוש מהרז"ו:

"שיש לכולם חלק בקרבנות ציבור".

⁶⁸ פרשת "שלח", (שנת תרעג', מאמר ה').

והטעם הוא, מפני שיש בכוח ה-"צומח" את עניין ההתכללות, עיין שם באריכות. ועל כן, קודם למתן תורה ולהקמת המשכן, שעוד לא זכו עם ישראל לעניין מידת ההתכללות, שיהיו נקראים בשם "ציבור", אלא, שהם היו כדרך "יחידים", לא היה למנחה מן הצמחים, עניין בקרבנות. ולא מצינו קודם מתן תורה, שום הקרבה מן הצמחים, אלא ביעקב אבינו ע"ה, וכמאמר הכתוב ⁷², "וַיִּצְקֶךָ עָלֶיךָ שָׁמֶן", וזה, מפני שיעקב אבינו ע"ה, היה כלול, וכפי שכתב בזוהר הקדוש ⁷³. ומשעת מתן תורה ושעת הקמת המשכן ואילך, שעם ישראל זכו להתכללות ציבורית, היה עניין ההקרבה מצמחים נוהג בישראל, וקרוב ציבור טעון נְסָכִים, מפני שכל עניין ההקרבה מצמחים נמשך מצד מעלת הציבור, ועל כן, לשלימות הציבור טעונים נְסָכִים. והנה, כאשר שבו המרגלים בתשובה, ושברו את ליבם לפני הבורא ית"ש, מצינו בדברי רבותינו ז"ל ⁷⁴ -

⁶⁹ היינו:

שאין שום חיבור וקשר, בין "נפש" הנמצאת ב-"צומח", לחלק ה-"נפש" של האדם.

⁷⁰ על מאמר הכתוב (ויקרא, יז' - יא'), "כִּי נֶפֶשׁ הַבֶּשֶׂר בַּדָּם הוּא, וְאֲנִי נֹתְתִיו לָכֶם עַל הַמִּזְבֵּחַ, לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם, כִּי הַדָּם הוּא בְּנֶפֶשׁ יְכַפֵּר", כתב רש"י הקדוש:

" כִּי נֶפֶשׁ הַבֶּשֶׂר - שֶׁל כָּל בְּרִיָּה, בַּדָּם הִיא תְלוּיָה,

וּלְפִיכֶךָ, נֹתְתִיו עַל הַמִּזְבֵּחַ, לְכַפֵּר עַל נַפְשׁ הָאָדָם.

תבוא נפש, ותכפר על הנפש."

⁷¹ עיין מה שכתבנו בהערה הקודמת, מדברי רש"י הקדוש.

⁷² בראשית, לה' - יד'.

⁷³ חלק א', דף עב' ע"ב.

"חרדו וישבו באבל, שנאמר ⁷⁵, "וַיִּתְאַבְּלוּ הָעַם מְאֹד" ...

באותה שעה, אמר לו הקדוש ברוך הוא,

משה, לך ורצה אותן עניים, שכבר יצא ליבם מעליהם.

אמר לפניו, רבונו של עולם, במה ארצם?

אמר לו, לך ורצם בדברי תורה".

והיינו -

שהם זכו לכך, שנתעוררה בקרבם מידת ההתכללות, שיש בפנימיותו של כל יחיד
מישראל,

וכל אחד מישראל, בכוחו לעורר את בחינת נקודת לבבו.

ועל כן, הטעין הבורא ית"ש, גם לקרבן יחיד "נְסֻכִים",

שכן, לאחר שהוא התעורר בתשובה בהקרבת הקרבן,

ממילא נפתח סגור ליבו, ונתגלתה הנקודה הפנימית שבלבבו.

ומעתה, יובן היטב מאמרו של משה רע"ה ⁷⁶, "אֶל תִּפְּן אֶל מְנַחֲתֵם" -

שכן, הואיל ופירשו אלו מבניך, ואין בהם את מידת ההתכללות,

שוב אין להם עניין עם מנחות וְנְסֻכִים, ואפילו בקרבנות ציבור.

ח. עוד כתב רבינו זיע"א:

⁷⁷ ולפי האמור, יובן, מה שמשה רע"ה, אמר לבחון באמצעות הקטורת,

והיינו, כי קטורת אינה קריבה ביחיד אלא בציבור,

ויש בה עשרה סממנים וחלבנה, שהיא כנגד פושעי ישראל ⁷⁸,

⁷⁴ תנא דבי אליהו רבה, פרק כז'.

⁷⁵ במדבר, יד' - לט'.

⁷⁶ במדבר, טז' - טו'.

⁷⁷ דבריו הקדושים הובאו בכאן במעט שינויי לשון, ובהרחבת הדברים, למען ירוצו עיני הקורא בהם.

כי בהתכללות הציבור הנרמז בעשרה סממנים, נרצית גם החלבנה.

ואולי משום זה איתא בזוהר הקדוש בפרשתן ⁷⁹ -

"דְּהָא קְטָרְתַּת בְּעֵי לְשׁוּבְבִינָא, לְאִתְקַטְרָא עַל יְדֵיהּ בְּכֹלָא, וּלְאִתְקַשְׂרָא.

מֵאֵן שׁוּבְבִינָא?

דָּא פְּהֵנָא" ⁸⁰.

כי אהרון הכהן, שהיה היפך ממידתו של קין, הוא המקשר את כללות ישראל, וכנ"ל.

והנה, קורח הלביש את עצמו בלבוש אוהב, לכלל כולו,

כאילו שהוא היה רוצה, שלכל אחד מעם ישראל תהיה מעלת כהן גדול,

"כִּי כָל הָעֵדָה פָּלֵם קְדָשִׁים" ⁸¹.

וכמו שכתב הרמב"ן ⁸² -

כי קורח, היה מפתה לכל השבטים, לכבודם,

ורצה להחזיר העבודה לבכוריהם,

כאשר אמר ⁸³, 'כִּי כָל הָעֵדָה פָּלֵם קְדָשִׁים'.

⁷⁸ כריתות, ו' ע"ב:

"אמר רב שמעון חסידא, כל תענית שאין בה מפושעי ישראל, אינה תענית,

שהרי 'חלבנה' ריחה רע, ומנאה הכתוב עם סממני קטורת".

⁷⁹ דף קעו' ע"ב.

⁸⁰ ותרגום דבריו הקדושים:

שְׁהֵרִי קְטָרְתַּת צְרִיכָה שׁוּבְבִין, לְהִתְקַטֵּר עַל יְדוּ בְּכֹל וּלְהִתְקַשֵּׁר.

מי השושבין?

זְה הַכֹּהֵן.

⁸¹ במדבר, טז' - ג'.

⁸² במדבר, טז' - ז'.

ומשה, בחכמתו, גילה מצפון ליבו לכל העם
כי הוא, על כהונתו צועק. עד כאן לשונו.
ואם כן, יָפָה היא הבחינה בקטורת -
באשר הבחינה היא, מי הוא הקדוש, שראוי לחבר עליונים ותחתונים,
והוא, מי שיש בו את מידת ההתכללות הציבורית, כמו מידתו של אהרון הכהן,
אשר ראוי הוא לקטורת.
אבל קורח, שהוא לכבוד עצמו דורש,
וכמו כן, כל הפורשים מכלל ישראל, אשר את טובת עצמם בלבד דרשו,
וכלשון המדרש ⁸⁴, "הואיל ופרשו אלו מבניך, אל תסתכל בחלקם" ⁸⁵,
אם כן, אין להם עניין עם מעשה הקטורת, ואף לא עם כהונה גדולה.
ומעתה, יובנו דברי האר"י ז"ל ⁸⁶, שנתעבר בקורח רוחו של קין מצד הרע שבו -
שכן, את מאמר הכתוב "ויקח קרח" ⁸⁷, תירגם אונקלוס "ואתפלג קרח",
והיינו, שבכך שהוא יצא לחלוק על משה רע"ה, ונחלק ליבו מתוך העדה, בחושבו
שהוא לבדו ראוי,
הרי זה, כעניין קין, וכנ"ל ⁸⁸,
ודבר זה, הוא היפוך מידתו של אהרון הכהן, וממידת ההתכללות שהיתה בו,
וכנ"ל ⁸⁹,

⁸³ במדבר, טז' - ג'.

⁸⁴ במדבר רבה, פרשה יח', י'.

⁸⁵ וכמו שנתבאר לעיל באות ו'.

⁸⁶ וכמו שנתבאר לעיל באות ד'.

⁸⁷ במדבר, טז' - א'.

⁸⁸ וכמו שנתבאר לעיל באות ה'.

⁸⁹ וכמו שנתבאר לעיל באות ה'.

ולפיכך, משך עליו קורח, שיתעבר בו רוחו של קין, מן הצד הרע.
ובזה יש לפרש, מה שמשמע מדברי הזוהר הקדוש⁹⁰ -
שקורח היה, חולק על עניין השבת⁹¹.

⁹⁰ דף קעו' ע"ב.

⁹¹ וזה לשון קודשו:

"קרח, אָזיל בַּמְחֻלְקֵת.

מאי מחלוקת?

פּלוּגְתָא.

פּלוּגְתָא, דלעילא ונתתא.

ומאן דבעי לאפּלגא תקונא דעלמא, יתאביד מכלהו עלמין.

מחלוקת, פּלוּגְתָא דשלום.

ומאן דפליג על שלום, פליג על שמא קדישא,

בגין דשמא קדישא, שלום אקרי.

תא חזי, לית עלמא קאים אלא על שלום.

כד ברא קודשא בריך הוא עלמא, לא יכיל לאתקיימא, עד דאתא ושרא עלייהו שלום.

ומאי הוא?

שבת.

דאיהו שלמא דעלאי ונתתאי, וכדין אתקיים עלמא.

ומאן דפליג עליה, יתאביד מעלמא.

אַלְפַסְד, פליג על שבת, דהוה מקושש עצים.

ומאן אינון עצים?

אינון אילנין אחרנין, כדאמרן,

ואינון מלין דחול, וחול בקדש לא שרייא, דפליג על שלמא דעלמא.

ותרגום דבריו הקדושים:

קרח, הלק בַּמְחֻלְקֵת.

כי בשבת כתיב ⁹², "וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם",
ופירשנו במקום אחר: שלשון "וַיְכַלּוּ", הוא מלשון "כלל",
והיינו, שהשמים והארץ, והעליונים והתחתונים, נעשו ל-"כלל אחד".
ועל כן, שבת, הוא "רזא דאחד" ⁹³, והיא מביאה התאחדות והתקרבות בין
אנשים.
והנה, על מאמר הכתוב ⁹⁴, "יָמִים יִצְרֻוּ וְלוֹ אֶחָד בָּהֶם", דרשו רבותינו ז"ל ⁹⁵ -

מה זה מחלקת?

פְּלוּגָתָא.

מחלקת, שלמעלה ולמטה.

ומי שרוצה לחלק תקיין העולם, נאבד מכל העולמות.

מחלקת, היא מחלקת של השלום.

ומי שחולק על השלום, חולק על השם הקדוש,

משום ששם הקדוש, נקרא שלום.

בא וראה, אין העולם עומד אלא על שלום.

כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, לא יכל להתקיים ולעמד, עד שבא והשרה עליו שלום,

ומהו?

שבת.

שהיא שלום העליונים והתחתונים, ואז עמד והתקיים העולם.

ומי שחולק עליו, יאבד מהעולם.

צְלַפְחָד, חלק על שבת, שהיה מקושש עצים.

מי אותם עצים?

אותם עצים אחרים, כמו שאמרנו.

ואלו דברי חל, וחל בקדש לא שורה, שחלק על שלום שלמעלה.

⁹² בראשית, ב' - א'.

⁹³ "זוהר הקדוש", (פרשת "תרומה", דף קלה' ע"ב).

"זה יום השבת לישראל... ונח בשביעי, נתרצה עם בניו ועם בני ביתו".
ועל כן, קורח שנתעברה בו רוחו הרעה של קין, שהוא היפוך ממידתה של השבת,
נמשך לחלוק על שבת.

ט. עוד כתב רבינו זיע"א:

⁹⁶ ולפי האמור, יש להבין, מפני מה נסמך עניינו של קורח לפרשת המרגלים -
והוא, על פי מה שאמרנו במקום אחר ⁹⁷, באריכות,
שפגם המרגלים, היה בְּכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, וּבְהַעֲדֵר מִיַּד הַהִתְכַלְלוֹת,
והיה חטאם, כדמיון חטא בית שני, שהיה בו שנאת חנם ⁹⁸, וְעִנְשָׁם בְּחֹרְבָנָם.
וכדמיון זה, היה עניין קורח, שהיתה בו היפך ממידת ההתכללות, וכנ"ל ⁹⁹.
מה גם, שלדברי הרמב"ן ¹⁰⁰, שמעשה קרח היה אחר חטא המרגלים ¹⁰¹,
וכן הוא ברש"י ¹⁰² בשם המדרש ¹⁰³, שחושב זה לסירחון רביעי,
אם כן יש לומר, שכל עניין חטא קורח נמשך מפגם חטא המרגלים, שפגמו בכוח
הכללי של כנסת ישראל.

⁹⁴ תהילים, קלט' - טז'.

⁹⁵ תנא דבי אליהו רבה, פרשה א'.

⁹⁶ דבריו הקדושים הובאו בכאן במעט שינויי לשון, ובהרחבת הדברים, למען ירוצו עיני הקורא בהם.

⁹⁷ פרשת "שלח", (שנת תרעג', מאמר ה').

⁹⁸ יומא, ט' ע"ב.

⁹⁹ וכמו שנתבאר לעיל באות ז'.

¹⁰⁰ במדבר, טז' - א'.

¹⁰¹ וזה לשון קודשו:

"אבל היה הדבר הזה במדבר פארן בקדש ברנע, אחר מעשה המרגלים".

¹⁰² במדבר, טז' - ד'.

¹⁰³ במדבר רבה, פרשה יח', ו'.

והנה, ידוע, שמכל עבירה נברא מלאך משחית, כעניין העבירה,
ואותו מלאך, מושך את לב העושה, לעבירה זו ביותר.
וידוע מהספרים הקדושים, שהקטנים פוגמים את מחשבת הגדולים.
ומכיוון שקורח היה גדול שבשבט לוי, נפלו עליו הכוחות הרעים שנתהוו מפגם
חטא המרגלים,
וקורח לא ידע להיזהר, ונלכד בשחיתותם, להיות נחלק על משה רע"ה,
וממילא, נתעברה בו רוחו של קין מצד הרע.
ודבר זה, הביאו להרשיע עוד יותר -
שכן, מצינו בדברי רבותינו ז"ל¹⁰⁴, שקורח כפר בתורה מן השמים.
וכמו שְׁקִין אמר¹⁰⁵, "לִית דִּין וְלִית דִּינִין",
כך במעשה קורח, רוחו של קין דיברה מתוך גרונו.
ועל כן, אין זְכָר בכתוב ולא בדרשות חז"ל, שבשביל שכפר בעיקר, לא יהיה לו חלק
לעולם הבא,
וכמו שנפסק להלכה¹⁰⁶, שהאומר אין תורה מן השמים - אין לו חלק לעולם הבא¹⁰⁷,
אלא אדרבא, נפסק להלכה¹⁰⁸, שעדת קורח - יש להם חלק לעולם הבא, ועליהם
התפללה חנה¹⁰⁹ - "הֲזֶה מְמִית וּמְחַיֶּה, מוֹרִיד שְׂאוֹל וְנֹעֵל"¹¹⁰,

¹⁰⁴ תלמוד ירושלמי, מסכת סנהדרין, פ"י ה"א.

¹⁰⁵ תרגום התנא הקדוש - יונתן בן עוזיאל, בראשית, ד' - ח'.

¹⁰⁶ סנהדרין, פ"י מ"א.

¹⁰⁷ וזה לשון המשנה:

"ואלו שאין להם חלק לעולם הבא, האומר אין תחית המתים מן התורה, ואין תורה מן השמים".

¹⁰⁸ סנהדרין, פ"י מ"ג.

¹⁰⁹ שמואל א', ב' - ו'.

כי לא ממנו היתה זאת, אלא שרוחו של קין דיברה מתוך גרונו, והוא היה כמוכרח.

וכל עונשו, היה אך ורק על ההתחלה, ושלא נתפייס תיכף ממשה רע"ה, וכמו שכתב בזוהר הקדוש¹¹¹,
אבל על אחר כך, אין עליו עונש.

¹¹⁰ וזה לשון המשנה:

"עדת קרח אינה עתידה לעלות,

שנאמר (במדבר, טז - לג), 'ותכס עליהם הארץ' - בעולם הזה, 'ויאבדו מתוך הקהל' - לעולם הבא, דברי רבי עקיבא.

רבי אליעזר אומר, עליהם הוא אומר (שמואל א', ב' - ו'), ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל".

¹¹¹ במעשה קורח ועדתו, כתב ה"זוהר הקדוש" (דף קעז' ע"א):

"הא בר נש אזיל בהאי עלמא, ועביד עבידתיו, וחסטי קמי מאריה,

ההוא עובדא, תליא עליה, לשלמא ליה דינא,

הדא הוא דכתיב (איוב, לד' - יא'), 'כי פועל אדם ישלם לו', ההוא עובדא ישלם לו.

ועם כל דא, 'אם ישים אליו לבו' (איוב, לד' - יד'),

כיון דבר נש שוי לביה ורעותיה, לאתבא קמי מאריה,

כדיון, 'אל אלהי הרוחות' (במדבר, טז - כב'), רוחו ונשמתו אליו יאסוף,

לאתצררא בצרורא דחיי, ולא שביק לנפשיה לבר, לאתדנא בדינא אחרא".

ותרגום דבריו הקדושים:

הרי אדם הולך בעולם הזה, ועושה מעשיו, וחסטא לפני רבונא,

אותו מעשה, תלוי עליו, לשלם לו דין,

זהו שכתוב (איוב, לד' - יא'), 'כי פעל אדם ישלם לו', אותו מעשה ישלם לו.

ועם כל זה, 'אם ישים אליו לבו' (איוב, לד' - יד'),

כיון שהאדם שם לבו ורצונו, לשוב לפני רבונא,

אז, 'אל אלהי הרוחות' (במדבר, טז - כב'), רוחו ונשמתו אליו יאסוף,

להצרר בצרור החיים, ולא משאיר נפשו בחוץ להדון בדין אחר.

- ו. ומעתה, נשכיל ונבין. כדלהלן:
- א. למרות שקורח היה יכול לתלות את סרחונו ברוחו של קין שהתעבר בו¹¹², מכל מקום, הוא לקח אחריות על מעשיו, באמירת "משה אמת, ותורתו אמת, ואנחנו בדאים"¹¹³.
- ב. אותה לקיחת אחריות, היא שגרמה לקורח, לקבל פני שכינה לעתיד לבוא¹¹⁴,
- על אף שעסק במעשה "ליצנות"¹¹⁵, אשר היא אחת הפְּתוֹת שאינם מקבלות פני שכינה¹¹⁶.
- ג. טעם הדבר, שזכות הקטרת הקטורת לא עמדה לקורח, היא, מחמת שהקטרתו לא באה על ידי "מידת ההתכללות", ואם כן, הקטרתו לא החלישה את היצר הרע, אלא, שגרמה גירוי ליצר הרע, וכבר נתבאר לעיל¹¹⁷, שיש סכנה גדולה ועצומה, להתגרות ביצר הרע.
- ד. על אף שמעלת אמירת "פיטום הקטורת" גדולה עד למאוד¹¹⁸,
- מכל מקום, כל השכר הנאמר בה, נוהג רק במי שמקיים בעצמו את "מידת ההתכללות", ובורח מן המחלוקת,

¹¹² וכמו שנתבאר לעיל באות ט'.

¹¹³ בבא בתרא, עד' ע"א.

סנהדרין, קי' ע"א וע"ב.

¹¹⁴ וכמו שנתבאר לעיל באות ט'.

¹¹⁵ "ילקוט שמעוני", (פרשתן, רמז תשנ').

¹¹⁶ סוטה, מב' ע"א.

סנהדרין, קג' ע"א.

¹¹⁷ באות ד'.

¹¹⁸ וכמו שנתבאר לעיל באות ג'.

ואם כן, בכוח אמירתו זו, הוא יכול להכניע ולהחליש את היצר הרע.
ה. טעם הדבר, שאסף אמר שירה על שערי בית המקדש שטבעו בבטן האדמה,
באומרו, "מי שיוציא השערים, יוציא גם אותנו" ¹¹⁹ :
הוא, מחמת שקורח ועדתו, ביטלו במעשיהם את ההתקשרות בהבורא ית"ש, ולא
היתה בהם "מידת ההתכללות",
ברם, לאחר הכרזתם ¹²⁰, "משה אמת, ותורתו אמת, ואנחנו בדאים" ¹²¹, הם
חידשו בעצמם את "מידת ההתכללות".
ומשכך, הרי הם הם מתחברים לעבודת "בית המקדש", אשר היתה בחינת של
אהרון הכהן, "הכהן הגדול", אשר מקיים בעצמו את "מידת ההתכללות" ¹²².
ובכדי להינצל מכל זה, הורו לנו רבותינו ז"ל ¹²³, "אל תפּרֹשׁ מִן הַצְּבוּר":
שכן, על ידי כך, מתקיימת "מידת ההתכללות", המסייעת לאדם להתקשר לרוחו
ולמעלתו של אהרון הכהן, וממילא למעשה הקטורת,
ואזי, מושך האדם על עצמו את מידת הרחמים, ברוחניות ובגשמיות.
יתן ה' יתברך, ונזכה לזה. אמן.

¹¹⁹ וכמו שנתבאר לעיל באות ב'.

¹²⁰ בבא בתרא, עד' ע"א.

סנהדרין, קי' ע"א וע"ב.

¹²¹ בבא בתרא, עד' ע"א.

סנהדרין, קי' ע"א וע"ב.

¹²² וכמו שנתבאר לעיל באות ו'.

¹²³ אבות, פ"ב מ"ד.

לזיכרון עולם בהיכל ה'

- הגה"ק רבי רפאל משה אלבאז בן רבי שמואל זיע"א
- הגה"צ רבי דוד מסעוד עובדיה בן אסתר זיע"א
- הגה"צ רבי חיים וואלקין בן צביה זיע"א
- הגה"צ רבי משה איבגי בן אסתר זיע"א
- הגה"ק רבי שלמה אסולין בן שמחה (שתח"י) זיע"א
- רבי אברהם איבגי בר רחמה זצ"ל
- רבי שלום איבגי בר רחמה זצ"ל
- צורי (צורישדי) גניש ז"ל בן יולנדה תחי'
- אפרים (אפי) ביתן בן קונפיטה ז"ל
- משה חיון בר קוקה ז"ל
- דב לוסטרניק בר אביבה ז"ל

~~~

- הצדקת מזל טוב אלבאז (לבית סודרי) בת רבקה ע"ה
- הצדקת מרים רמו עובדיה בת אסתר ע"ה
- הצדקת ברוריה מויאל בת חוה ע"ה
- זוהרה פרץ (לבית כהן) בת רחל ע"ה
- מזל טוב סיגלר (לבית עובדיה) בת זוהרה ע"ה
- רחל עמוס (לבית מלכה) בת אסתרלייה ע"ה
- נחמה נעמי דידי (לבית מלכה) בת אסתרלייה ע"ה
- אליס חוה עישה לוי (לבית סיבונג) בת גרסיה ע"ה
- חנה בת ליליאן ע"ה
- חנה אילוז בת פרחא ע"ה
- איילה בת נעמי ע"ה

לעילוי נשמתם הטהורה

של כל הקדושים והקדושות אשר נרצחו על קידוש ה'

במלחמת שמחת תורה תשפ"ד